

Sygn. akt V KO 32/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **A. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 maja 2022 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w B. z dnia 3 marca 2022 r.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Rejonowym w B. zawisła sprawa A. J. , który został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. i in.

Sąd Rejonowy w B., postanowieniem z dnia 3 marca 2022 r., zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozważenie przekazania tej sprawy innemu sądowi równorzędnemu, ponieważ wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w związku z przydzieleniem przedmiotowej sprawy do referatu sędziego Sądu Rejonowego w B. orzekającego w Wydziale Cywilnym. Sytuacja ta jest, zdaniem tego Sądu, niezgodna z treścią art. 22a § 1 ustawy o ustroju sądów powszechnych (dalej: u.s.p.) i prowadzić może do nienależytej obsady sądu, ewentualnie udziału w orzekaniu osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania bądź podlegającej wyłączeniu na mocy art. 40 k.p.k., czyli wystąpienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Argumentacja przedstawiona przez Sąd Rejonowy w B. w uzasadnieniu postanowienia wskazuje na potrzebę skorygowania zaproponowanej przez ten Sąd wykładni przepisów ustawy o ustroju sądów powszechnych. Umożliwi to wykazanie, że rozpoznanie sprawy A. J. przez właściwy miejscowo sąd nie zagraża dobru wymiaru sprawiedliwości, a więc że nie zachodzą przesłanki przekazania niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

Zdaniem Sądu inicjującego niniejsze postępowanie, przydzielenie sprawy do referatu jednego z dwóch sędziów orzekających w Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w B., w związku z wyłączeniem od orzekania wszystkich sędziów Wydziału Karnego tego Sądu, nastąpiło wbrew przepisom ustawy o ustroju sądów powszechnych – a dokładnie art. 22a § 1 u.s.p. i spowodowało zaistnienie okoliczności o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Z takim poglądem nie sposób się zgodzić.

Art. 22a § 1 u.s.p. wskazuje organy kompetentne do dokonywania podziału czynności sędziowskich, określającego:

- 1) przydział sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych do wydziałów sądu,
- 2) zakres obowiązków sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych i sposób ich uczestniczenia w przydziale spraw,
- 3) plan dyżurów oraz zastępstw sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych - przy uwzględnieniu specjalizacji sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych w rozpoznawaniu poszczególnych rodzajów spraw, konieczności zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych w wydziałach sądu i równomiernego rozłożenia ich obowiązków oraz potrzeby zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego.

Z faktu, że dany sędzia został przypisany do orzekania w określonym wydziale oraz jego specjalizacji w rozwiązywaniu pewnego rodzaju spraw nie wynika jednak, że nie może zostać – w niektórych sytuacjach – wyznaczony do rozpoznania innego rodzaju sprawy. Przewidują to wprost przepisy regulaminu urzędowania sądów powszechnych, wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. (Dz.U.2021.2046 t. j.), wydanym na

podstawie delegacji zawartej w art. 41 § 1 u.s.p. Z § 47 tego rozporządzenia wynika, że jeżeli zachodzi potrzeba wyznaczenia do udziału w losowaniu sędziego orzekającego w innym wydziale, prezes sądu określa wydział lub inną zasadę ustalenia sędziów biorących udział w losowaniu. W postępowaniu w sprawie o sygn. akt II K (...) taka właśnie potrzeba wystąpiła, gdyż wszystkich (dwóch) sędziów orzekających w Wydziale Karnym wyłączono od rozpoznania tej sprawy. W tej sytuacji konieczne było przekazanie sprawy innym sędziom orzekającym w Sądzie Rejonowym w B., nawet jeśli na co dzień rozpoznają oni sprawy o innym zakresie przedmiotowym. Przydzielenie sprawy karnoskarbowej sędziemu z Wydziału Cywilnego ma zatem charakter incydentalny i nie oznacza stałej zmiany jego przydziału do Wydziału oraz nałożonych na niego obowiązków.

Zgodnie z treścią art. 55 u.s.p. sędzia jest powoływany na stanowisko sędziego danego sądu, bez określenia specjalizacji i wydziału. Może orzekać we wszystkich sprawach w swoim miejscu służbowym, a w innych sądach w przypadkach określonych w ustawie. Przepisy o przydziale spraw oraz wyznaczaniu i zmianie składu sądu nie ograniczają jurysdykcji sędziego i nie mogą być podstawą stwierdzenia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, nienależytego obsadzenia sądu lub udziału osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania w wydaniu orzeczenia (art. 55 § 4 u.s.p.). Z przepisu tego wprost wynika, że przydzielenie sprawy sędziemu z innego wydziału tego samego sądu nie stanowi bezwzględnej przesłanki odwoławczej, jak twierdzi Sąd Rejonowy.

Rozpoznawana obecnie inicjatywa stanowi w istocie kolejną próbę uchylecia się wyznaczonego w losowaniu referenta od rozpoznania przydzielonej mu sprawy, wykraczającej poza obszar jego zawodowej specjalizacji. Sytuacja orzekania w oparciu o przepisy innej niż zazwyczaj dziedziny prawa nie jest dla żadnego sędziego komfortowa i wymaga włożenia w tę czynność wzmoczonego wysiłku, ale też stanowi zwyczajny element praktyki sądowej. Zwłaszcza w tak małym Sądzie, jak Sąd Rejonowy w B., liczący zaledwie 5 sędziów. Dlatego nie ma podstaw do uznania, że wyznaczenie na referenta w sprawie sygn. akt II K (...) sędziego na co dzień orzekającego w Wydziale Cywilnym zagraża dobru wymiaru sprawiedliwości.

Tym, co istotnie stoi na przeszkodzie realizacji celów toczącego się postępowania są podejmowane przez sędziego referenta kolejne próby uchylecia

się od rozpoznania przedmiotowej sprawy (o czym świadczy zawartość akt sprawy II K (...)). Wywiera to niekorzystny wpływ na sprawność postępowania, przybierając postać obstrukcji oraz lekceważenia obowiązków zawodowych. Orzekanie w wyznaczonych danemu sędziemu do rozpoznania sprawach jest bowiem nie tylko jego przywilejem, ale i obowiązkiem.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniosku o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.